



(ISSN: 2602-4047)

Şimşek, Ş. (2021). Values in Jack London's Novel by Martin Eden, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(14), 2220-2253.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoeecc.420>

Article Type (Makale Türü): Research Article

VALUES IN JACK LONDON'S NOVEL BY MARTIN EDEN

Şahin ŞİMŞEK

Assist. Prof. Dr., Kastamonu University, Kastamonu, Turkey, ssimsek@kastamonu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-4433-0004

Received: 25.04.2021

Accepted: 19.08.2021

Published: 07.09.2021

ABSTRACT

Societies transfer their cultures, beliefs and values to every single individual through education. They also aim to transfer this cultural background to posterity in order to contribute to future generations' prosperity. Classic literature can be used for both teaching values and transferring them to future generations. In the process of learning values, parents and teachers can enable youth to learn, gain and strengthen values through the joy of literature by encouraging them to read certain books. The aim of this project is to determine the values in Jack London's novel Martin Eden and to reveal how these values are processed. In this project, qualitative data analysis method is used, and the data found is interpreted with content analysis. Literature is a versatile form of art that shapes a person's life by entering their field of thoughts and feelings, teaches them aesthetic pleasure and shows them the details of life. In order to benefit from this versatility of literature, children and youth can be advised to read certain books. In value education, teaching values by instructing texts which contain values is substantial. Benefiting from both literary devices' aesthetic pleasure and their national and international values is possible. In Martin Eden, which involves Jack London's real-life experiences, core human values such as love, the will to learn, determination, diligence, success, kindness and fidelity is merged in the novel's plot through protagonist Martin Eden's mannerisms. Universal values can be conveyed to readers by classical literature which is the common heritage of the world. Martin Eden is a story of self-realization, so to speak. It is an example of "If you want it, you can do it". The novel can motivate its reader and inspire them to be a hardworking and successful person.

Keywords: Jack London, Martin Eden, value, value education.

INTRODUCTION

Being a social entity, human beings, as a part of the society they live in, shape the society they belong to on the one hand, and on the other hand, they shape their own behavior by being influenced by it. Beliefs, premises, customs, traditions and values that societies hold are great factors that determine people's manners, preferences and expectations in social life. First used in social sciences by Znaniecki, "value" comes from the Latin word "valere" which means "be worth", "be strong" (Bilgin, 1995).

Welton and Mallan (1999, p. 130. as cited in Güven, 2014, p. 16), describe value as "thoughts that serve as standards of behavior, beauty, effectiveness, or worth". In another definition, value is defined as "the attitude that emerges after the fact-consciousness and is determined by attributing certain qualities to the phenomenon in relation to the subject, which has certain feelings, desires, interests, goals, needs and actions; the quality attributed by the subject to the phenomenon (Cevizci, 2002, p. 48).

Values play a significant role in an individual's preferences by structuring their actions. Values guide an individual on actions to take and avoid by correlating individual's and society's needs. Values provide an insight to an individual on the mission in life, which attitudes and behaviors to display and how to acknowledge their priorities in society. Briefly, values are a set of premises that organize social life and guide individuals to fit in society.

Kagan (2001), describes value education as "efforts to systematically develop universal values in schools for the development of good characteristics such as compassion, cooperation, respect, responsibility, honesty, aesthetics, truthfulness and virtue in students. Lickona, describes personality education as "deliberate efforts based on core values to develop individuals and society" (Lickona, 2004, as cited in Pala, 2020).

Societies can transfer their culture, art, knowledge, manners, abilities and values to future generations through education. Education is the process of changing one's behavior pattern. According to Socrates, the goal of education is to raise individuals who believe there are universal truths and values, people that are open minded, virtuous and people who are not dogmatic and biased. Platon argues that the purpose of education is to raise good and honest citizens, eventually, to reach a just society and a just government (Ulusoy & Dilmaç, 2020, p. 2).

Societies' expectation of education is transferring their culture to future generations. Societies want to transfer this cultural heritage based on experience, knowledge and experience to future generations in order to facilitate the work of future generations. This transmission is accomplished by education. Values also take place to a large extent in this cultural transmission (Bacanlı, 2017, p. 76).

Values education can be defined as "educational activities carried out in order to teach students the basic human values and common values of the society and to raise awareness of different personal and social values that are not shared by the whole society" (Halstead, 2018, as cited in Ekşi & Katılmış, 2020, p. 19). The purpose

of values education is to raise individuals who are academic, social, more responsible, loyal to ethical values, self-disciplined at every stage of school culture and educational programs.

During values education, teachers should encourage students to make their own choices and guide them by using various activities, dramas, plays, animations and texts instead of imposing national or universal values on students (Ünveren & Gündüz, 2020). In the process of value acquisition, teachers can facilitate learning, gaining and strengthening values for students by advising them to read certain books as a spare time activity.

The happiness of individuals and the sustainability of social life are directly related to the number of individuals in that society that have values. For this reason, raising happy individuals who will partake in maintaining social life is a part of parents' and schools' responsibilities. It is possible to spread goodness in the society and to make the individuals in the society happy thanks to the peaceful atmosphere resulting from goodness.

According to Noddigs (2003), sustaining decent and social life is dependent on the existence of happy people. Happy people turn kindness, love, sharing and cooperation into easy tasks. Happy people do not resort to violence, they do not harm others. The fact that it is possible to ensure the welfare of the society by activating some key values such as goodness, love and conscience reveals the importance of values education. Values education is taught in order to ensure that people are satisfied with the life they live, lead a more conscious and conscientious life, contribute to the common interests of society and ensure the continuity of society (Akbaş, 2004).

Reading is not just discovering the meaning in writing, constructing information in the mind. Reading, in a sense, is to expand the meaning of the writing and to contribute to it. The individual creates new meanings by combining the prior knowledge he / she has during reading with the meaning he / she extracted from the text. This is that the reader, beyond understanding the text, measures the value and importance of the information in the text, interprets it, expands the text by creating new meanings, and produces new information. During the reading, the individual questions himself and the world by asking and researching questions; He compares his own mindset with the thoughts in the text, questions his own knowledge and the information in the text. In this way, the reader has the opportunity to develop the world of thought, emotion and imagination, and to maximize his mental, emotional, social and language skills (Ulusoy, 2016). While reading, it is possible to be aware of the values in the text, to question them, and to internalize the values by empathizing with the characters in the text. In this respect, reading texts containing value in values education has an important place.

Basic human values or universal values are values that do not change from society to society, characterize humans and suppose being human as the highest virtue. These values such as love, respect, and collectivism make humankind, which is a biological being, superior to other livings. Today, freedom, equality, fraternity, justice, love, respect, tolerance, friendship and solidarity appear as rising values that can be considered as unique to humans and common for all people. Being human requires internalizing these values and reflecting

them on behaviours. Basic human values are values that prioritize being human before being a member of a nation (Izgar et al., 2018).

Some values change according to society and time, as well as common human values which are always accepted regardless of time and society. Love is the primary basic human value. Love and its sub-values such as empathy and tolerance enable people to live in peace. So, teaching basic human values at early ages becomes more important in today's world where borders have disappeared, societies are closer to each other with developing communication technologies and common world culture is discussed.

Jack London

Jake London (born John Griffith Chaney; January 12, 1876) taught himself how to read and write at the age of five. He started life at a young age, when he was only eight years old, he worked as a farm worker. Leaving school at the age of fourteen to escape poverty and have adventures, London worked on trains, caught oysters, worked in the coal business, and served as a crew member on ships traveling in the Pacific. He also spent his free time in libraries, reading novels and especially travel books with great interest. He was a bookworm, just like, Martin Eden, the character he created. He is said to have fifteen thousand books.

In public libraries, London educated himself with the popular writings of Charles Darwin, Karl Marx, Herbert Spencer and Friedrich Nietzsche and tried to create his own world of ideas based on their work. The German philosopher Friedrich Nietzsche's model "superior man" is the peak of his development process. At the age of nineteen, he jammed his four-year high school education into one year and entered the University of California at Berkeley. However, a year later he dropped out of school to mine gold. When he returned the next year, he was still poor and unemployed. Similar to his character Martin Eden, he decided to earn a living as a writer. His ability for writing brought him fame and a great amount of money. Jack London is the first author to become a millionaire solely from writing. In a way, Martin Eden is the author's own life story.

Jack London read articles published in magazines, and then set a daily schedule for writing sonnets, ballads, jokes, anecdotes, adventure stories and horror stories, and steadily expanded his work. His optimism and energy in writing can be seen in Martin Eden. He wrote and published continuously for the rest of his life. He had completed around fifty books in seventeen years. Although he was the top-earning writer in the United States at that time, his earnings never covered his expenses and he had to constantly write for money. He became a militant socialist in 1894, continuing his socialist beliefs almost until the end of his life.

In addition to his work as an author, London also partook in journalism. He was a socialist who was able to influence large masses with his speeches. Having a flamboyant and controversial personality, London was the subject of the news frequently.

Similar to Martin Eden, he was also a generous person who financially supported his relatives. The pressure of his financial obligations that resulted from his desire to help his friends and family and his increasing health

problems caused him to dream bigger, work faster and stronger. He died of uremic poisoning of the digestive system on November 22, 1916 at the young age of 40 (biyografi info, n.d.; Pişkin, 2019; Yıldırım, 2017).

The Aim of Study

The aim of this research is to determine the values in Jack London's novel *Martin Eden* and to reveal how these values are processed.

Literature is a versatile form of art that shapes a person's life by entering their field of thoughts and feelings, teaches them aesthetic pleasure and shows them the details of life. In order to benefit from this versatility of literature, children and youth can be advised to read certain books (Çam Türkan, 2018). In value education, teaching values by instructing texts which contain values is substantial. Benefiting from both literary devices' aesthetic pleasure and their national and international values are possible. Jack London has succeeded in dissolving core human values such as love, the will to learn, determination, diligence, success and fidelity into *Martin Eden*, while telling the story of a larger-than-life character. The reader will be aware of these values while reading the experiences of the character *Martin Eden*.

For this reason, the problem statement of the research was determined as follows:

1. What are the values in Jack London's novel *Martin Eden*, how are these values processed?

There is no study on the values in the novel *Martin Eden*, one of the most important works of world literature. In this respect, our study intends to make up for the deficiency in this area.

METHOD

Research Model

This study is a study in the scanning model, one of the qualitative research methods. Qualitative research is an observation method that makes sense of non-quantitative data. According to Karasar (2010, p. 77), scanning models are research approaches that aim to describe a concept which either had existed or exists currently. The human or object that is subject to the research is aimed to be defined as the way it exists under its own circumstances.

Data Collection

In this study, the document analysis method was used to obtain data. Providing data by analyzing written documents containing information about the facts and events related to the subject examined within the scope of the research is called document review (Karataş, 2015), or documentary scanning. Documentary scanning includes the processes of finding resources for a specific purpose, reading, taking notes, and evaluating (Karasar, 2010, p. 77).

Data Analysis

Content analysis is used in the analysis of data obtained through document analysis. Content analysis is a systematic analysis of data obtained from archives, documents, newspapers, various visual documents such as movies and TV series, and various mass media for researchers working in the field of social sciences. The purpose of content analysis is to reach concepts and relations that can explain the data collected (Yıldırım & Şimşek, 2011, p. 227). Jack London's *Martin Eden*, translated into Turkish by Erhun Yücesoy, was read and the sentences and parts which contain values were recorded using the filing technique. The data obtained were classified and arranged, and subject titles were determined. A second reading was made after three months, and the validity and reliability of the study were tried to be ensured by comparing the obtained data, and expert opinion was sought on this issue.

The identity of the work examined within the scope of the research is as follows:

London, J. (2020). *Martin Eden*. Ankara: Platanus Publishing.

FINDINGS and COMMENTS

In the work examined, it was observed that some values were frequently discussed while telling what Martin Eden had been experiencing. These core human values include love, the will to learn, determination, diligence, success, kindness, and fidelity. The values determined in the novel are listed according to their effect on the plot.

Love

Love is the name of an emotion that causes people to perform affection, friendship, compassion, commitment, and even devotion without expecting something in return. In the novel, love, deep love for someone is the main reason for change and development.

Martin Eden saves Arthur from thugs and thus, Martin meets the love of his life, Arthur's sister Ruth. Martin, who feels the absence of love all his life, lives hungry for love, desires love strongly, is very impressed by Ruth. So much so that he did not notice the pouring rain while walking home (p. 14).

It is possible to see the power of love and how love can change someone in a short time. He tries to gain Ruth's respect both with his accomplishments and his personal hygiene. "He must make a personal reform in all things, even to tooth-washing and neck-gear" (p. 38).

Martin is not happy with his position in life. He is overwhelmed with the burden of being working class. Before meeting Ruth, he is a happy person who is content with his life. But now it is time for a change. He talks to himself in a serious manner; "Martin Eden, the first thing to-morrow you go to the free library an' read up on etiquette" (p. 40).

Ruth makes him fall head over heels in love and makes him see an exquisite life that is full of literature. Thanks to the books he read, myriad maggots of desire gnawing his brain were activated, thanks to the personal cleanliness habits he acquired, he felt happy and energetic, and experienced deep exhilaration (p. 50). For the first time, he realized that the purpose of eating is not solely feeding himself (p. 16).

He has fantasies about people who are educated, successful and rich, about bourgeoisie. "I want to breathe air like you get in this house—air that is filled with books, and pictures, and beautiful things, where people talk in low voices an' are clean, an' their thoughts are clean." (p. 64) says him to Ruth.

His love for Ruth causes him to be discontent with his position. Martin realizes that he could only get out of this situation by reading a lot, working hard, and being successful. Writing and the idea of becoming a famous writer are ideas he acquires to impress Ruth, whom he sees as unattainable.

"And then, in splendor and glory came the great idea. He would write. He would be one of the eyes through which the world saw, one of the ears through which it heard, one of the hearts through which it felt. He would write—everything—poetry and prose, fiction and description, and plays like Shakespeare" (p. 81) "He had loved poetry for beauty's sake; but since he met her the gates to the vast field of love-poetry had been opened wide." (p. 62).

Martin reads a lot, writes a lot, his appearance changes. Ruth inspires him. He buys a bike, just because Ruth drives one. Thanks to his love, Martin educates himself, reads profusely in a wide variety of fields, from grammar to geometry. He does not only read but also writes and dreams of becoming a famous writer. He sends his work to magazines. His writings are returned to him for a long time. Martin does not give up and continues to write and send his work to publishers. Thanks to his determination and confidence, he finally becomes a famous author. The rise of a working-class young man to the bourgeois class and his big transformation were thanks to his love. "I want the best of everything in the world for you, and the only time when I won't want it will be when there is something better. And I'm going to get it, going to get all of it" (p. 201) says him to Ruth.

His wish is not to be famous but to be together with Ruth. "Long ago I wanted to be famous. I care very little for fame now. What I want is you; I am hungrier for you than for food, or clothing, or recognition. I have a dream of laying my head on your breast and sleeping an aeon or so, and the dream will come true ere another year is gone." says him to Ruth (p. 286).

Martin is a kind of person who loves life and human beings. He is an idealist. He works day and night for his dreams. "In his own small room Martin lived, slept, studied, wrote, and kept house. Before the one window, looking out on the tiny front porch, was the kitchen table that served as desk, library, and type-writing stand." (p. 204).

He suffers from fatigue and insomnia, but he is happy. He loves Ruth so much. When he becomes an extremely famous author and earns a lot of money, he realizes that Ruth's love for him is not real like his. He questions love. Ruth does not believe that Martin would make it as an author and her family pressures her to write a letter to Martin, in which she states that she does not want to see him again. After Martin becomes a famous writer, Ruth visits him and wants forgiveness. However, "I am personally of the same value that I was when nobody wanted me." says Martin and questions what has changed. He thinks his relationship with Ruth is over (p. 417). One of the reasons for Martin to feel the joy of life is his love for Ruth. Losing this love, the death of his beloved friend poet Brissenden, seeing how people who used to ignore him changed after he become famous, and the fact that the bourgeois he gave so much credit to was nothing like he imagined causes Martin's love of life to be consumed away day by day, leading him to death.

The Will to Learn

The desire to learn is a desire that always drives a person to research, read and learn, and it is a feeling that develops and carries people to higher positions. Martin Eden went through a great change and climbed the social ladder thanks to reading and self-education. "From every side the books seemed to press upon him and crush him. He had never dreamed that the fund of human knowledge bulked so big." (p. 46).

Influenced by his love for Ruth, he dedicates himself to reading. To borrow more books from the library, he fills up membership cards for his older sister and siblings. "The many books he read but served to whet his unrest. Every page of every book was a peep-hole into the realm of knowledge. His hunger fed upon what he read, and increased." (p. 48). Thus, he starts to read more. He treats himself to a dictionary. (p. 51). The week after the first time he meets Ruth, he dedicates himself to reading. The hours he dedicates to read are long enough to cause visual impairment. (p. 57).

His readings show him his weaknesses. To strengthen himself, he reads. "He attempted to read books that required years of preliminary specialization. One day he would read a book of antiqued philosophy, and the next day one that was ultra-modern, so that his head would be whirling with the conflict and contradiction of ideas. It was the same with economists. On the one shelf at the library, he found Karl Marx, Ricardo, Adam Smith, and Mill, and the abstruse formulas of the one gave no clew that the ideas of another were obsolete. He was bewildered, and yet he wanted to know." (p. 57). "It was not that his brain was weak or incapable; it could think these thoughts were it not for lack of training in thinking and lack of thought-tools with which to think." (p. 59).

At one point, the captain of the ship he was working on somehow seized an entire body of Shakespeare from somewhere. The captain lets Martin read the corpus in exchange for Martin doing his laundry. His readings train his ear, and he begins to enjoy the English spoken by the nobility. (p. 81).

Reading gradually turned into a celebration. “he scorched through the dark streets so as to get home to his books at the least possible expense of time. And hardest of all was to shut up the algebra or physics, put notebook and pencil aside, and close his tired eyes in sleep.” (p. 99). After a while, he started to deprive himself of sleep which he needs in order to gather his strength.

“He wanted to know, and it was this desire that had sent him adventuring over the world.” (p. 113). “At table he failed to hear the conversation about petty and ignoble things, his eager mind seeking out and following cause and effect in everything before him.” (p. 114).

He gets a job in a hotel laundry. The most important factor in accepting this job is that he has his own room where he can read until the morning without disturbing anyone. “A few months of it, and he would have time to himself for study. He could work hard and study hard.” (p. 150). Martin reads lots of books. No matter how much he reads, it is not enough for him. He nods to his friend Joe, who asks “Are you reading a lot of books?”(p. 155).

He takes pleasure in discussing and learns new things from discussions. Martin says “I see; I must read up some more” at the end of the discussions. (p. 337). “I swear that I learn more each month than the average college man learns in a year. I know it, I tell you” (p. 286) says him to Ruth.

Martin realizes that his thought-world and mindset has changed and that he is becoming more and more foreign to the working-class worldview. “Martin knew of the enormous gulf between him and this man—the gulf the books had made; but he found no difficulty in crossing back over that gulf. He had lived all his life in the working-class world, and the *camaraderie* of labor was second nature to him” (p. 151).

Determination

Determination (Azim) is defined in Misalli Büyük Türkçe Sözlük¹ as; making a final decision to do something, resolutely endeavoring in order to do something” Martin Eden is a novel in which success does not bring happiness in the final, but a novel that shows that determination, patience, and hard work will guarantee success. Martin is disappointed both in love and his social environment which he is mentally distanced from and this is what makes him upset. However, at the time he was working very hard, Martin was happy.

Although there are deep gaps between him and Ruth, with whom he is in love, such as class distinction and different levels of education, he was determined to win her heart from the first moment he saw her, even though he had difficulty understanding the books he read, he continued to read, and even though the articles he sent to magazines to realize his dream of writing were returned to him, he did not give up. Thanks to his determination, he educated himself, won Ruth’s heart and became a famous writer. This novel is the story of Martin Eden’s determined life.

¹ Misalli Büyük Türkçe Sözlük: three-volume Turkish etymology dictionary. t/n

At the end of the fifth week of his writing journey, newspapers return Martin's writings (p. 121). This time he sends his writings to magazines in the east. He also receives letters of rejection from them. He thinks the reason why they sent his writings back is that his handwriting is not legible, so he buys a typewriter. He dedicates his whole day to learning to use it. He rewrites his writings with the typewriter and sends them back. He gets confused when the printed ones are also returned but he does not give up and sends them to different editors (p. 212). "And I promise you, Miss Morse, that I will make good. I have come far, I know that; and I have far to go, and I will cover it if I have to do it on my hands and knees", says him to Ruth (p. 137).

His first rival was Cheese Face. At the time, Martin was eleven and his rival was thirteen years old. During the years when he had a paper route, he had tangled with Cheese Face many times. Although he lost every time they fought, he still would not hold back. Cheese Face showed no mercy, but Martin resisted. Cheese Face once made an offer to end the fight, but Martin refused. In the end, he completely defeats Cheese Face, who taunts and hits him every time. As he says "I licked you, Cheese-Face! It took me eleven years, but I licked you!" (p. 146) he feels proud of himself for standing up for himself thanks to his confidence. This victory encourages him. "You licked Cheese-Face, and you'll lick the editors if it takes twice eleven years to do it in. You can't stop here. You've got to go on. It's to a finish, you know", says him (p. 147).

He is dedicated to earning a living from writing. "I seek to do what men have done before me—to write and to live by my writing", says him (p. 288). Writings he sends to magazines are returned one after another. He has no stamps left to send them back. The rent for his typewriter is overdue for a month and he has very little money left. Although he faces so many more struggles, he does not give up and does not back down from his dream of publishing his writings and being a famous writer (p. 138).

Diligence

Loving to work, not running away from work, making a habit of working hard is called diligence. In the novel, Martin Eden achieves his dreams thanks to his hard work and determination. Aware of his ability, Martin Eden says "I'm willin' to work my passage, you know, an' I can make most men sick when it comes to hard work. Once I get started, I'll work night an' day" (p. 64) and first, he goes over the grammar book to correct his speech disturbances, then grabs the dictionary and adds twenty words a day to his vocabulary. He revises pronunciation and definition lists while steering or watching a ship and learns them by heart until he falls asleep. During his eight months on board, he not only earns money but also studies and reads books sedulously (p. 80).

"There were twenty-four hours in each day. He was invincible. He knew how to work, and the citadels would go down before him" (p. 82). He writes non-stop until dark, then goes to the reading room to study the magazines until the library closes at ten o'clock. This is his weekly program. He writes three thousand words every day, and every evening he browses magazine pages with curiosity and takes notes about the stories, articles, and poems that the editors have approved to be published. Thus, he creates his own writing style. (pp. 84-85).

“Twoscore of manuscripts were travelling the endless round of the magazines. How did the others do it? He spent long hours in the free reading-room, going over what others had written, studying their work eagerly and critically, comparing it with his own, and wondering, wondering, about the secret trick they had discovered which enabled them to sell their work” (p. 124).

Martin Eden has adopted an organized, disciplined working style on the road to success. “There was in his nature a logical compulsion toward completeness. Here was something undone. It had been deferred against the completion of something else. Now that something else had been finished, and he would apply himself to this task until it was finished” (p. 363). He takes notes while reading successful authors’ works whose writings are published in magazines. He analyzes their expressions, expressive skills, styles, perspectives, contradictions, witty words, and satires. He does not imitate them; he just analyzes the principles. He pursues unique, new and original styles with the knowledge he accumulates through this method (p. 206). He searches and finds ways to be a good author. He needs to read a lot, write a lot, and examine good writings. “Having dissected and learned the anatomy of beauty, he was nearer being able to create beauty itself” (p. 207).

He works tirelessly, never puts his feet up (p. 124). He has a grudge against sleep for the time it steals from his life (p.174). During the time he works at the laundry, he gets on with a five-hour sleep at night. In relation to his diligence, Joe says “Gee, but you’re a hummer!” (p. 178).

Martin concentrates his mind completely on his work. He is an intelligent machine whose mind and hands are almost non-stop operating, and this machine is just a man devoted to equipping his intelligence (p. 185).

Working for nineteen hours a day, as he used to, is not enough for him after his writings started to be published. He reads and writes with great determination. While working, he forgets his longing for tobacco that he gave up for Ruth (p. 302).

The day he finished his last story, the renting company employee came for the typewriter. As he writes the last lines of the last chapter, the employee sits on the bed and waits for him to finish. Martin finished writing and wrote “Finis” in capital letters. It was finished indeed. It was a weight off his shoulders. He watches the typewriter being taken from his home with relief. Then he lays down on the bed, seems to faint with hunger, has not eaten for thirty-six hours (p. 366).

After being a famous writer and publishing all his writings, his disappointment and his complete cessation of writing will cause his joy of life to diminish day by day. At the time he was working very hard, inspired from his dreams, Martin was happy.

Success

Success means accomplishing something, an act that is desired. Martin is a determined, hardworking person who follows his dreams. All of this will bring him success. Even though his love for Ruth, who is more

advantageous in terms of class and education than him seems impossible, he will eventually win her heart. They both love each other. There is no obstacle in front of them to marry besides their class differences (p. 193).

He cannot publish what he wrote for a long time. Writings he sends to magazines are returned one after another. Martin does not give up and keeps writing. Some of his short stories are published and he earns a living, pays his debts. He starts to feel artistic pleasure. He writes stories of better quality.

He takes the civil service examinations for the Railway Mail and passes the exam ranking first among all applicants. But he stops caring about this job and follows his dreams of being an author. Martin never loses his confidence. Even though there is no one around to believe him, he continues to believe himself. After difficult times the tide is turned. White Mouse offers to pay forty dollars for one of his magazine articles. He wins just when he thinks he is losing the game. This proves that he can pursue a career as a writer (p. 232). He pays all his debt with the money from the magazines, he saves his suit and bike from the pawnbroker and he pays for one month in advance in addition to his overdue debt to Maria (p. 245).

After his writings are being published in magazines, his book is also printed. His book makes a tremendous impact. It is a great success that a critical philosophical essay sells like a novel. In addition, he makes a lot of money, "Week after week his was the credit of the unprecedented performance of having two books at the head of the list of best-sellers... Money poured in on him, fame poured in on him;" (p. 394).

It is a success story that Martin Eden, a working class, educates himself by researching, reading, obtaining the authorship he dreamed of by working in a planned and continuous manner, and making the person he fell in love with at first sight, Ruth who is from the bourgeois class like him back. Although his success does not bring happiness to Martin, it is a strong example of determination and diligence bringing success.

Kindness and Fidelity

In *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, kindness (*iyilik*) is defined as "Help, grace and bestowal made with human feelings without expecting a material response", fidelity (*vefa*) is defined as "Keeping one's promise, perseverance in friendship and fondness, continuity in love, devotion and loyalty". Fidelity may also mean remembering favors, reciprocating one's kindness.

In his difficult writing process, Martin receives the most kindness from Maria Silva, who he rented a room from. Some days Martin works all day without eating anything. He cannot even eat out in times he is hungry as his suit is pawned. He could not go to his sister anymore because of how ashamed he was. He is having a hard time. His writings are constantly rejected. He pawns his watch and bike (p. 125). He feeds himself by selling his coat, bike, watch, and some of the items in the house. When she senses that Martin is hungry, Maria Silva sends Martin a hot loaf of bread, sometimes a pot of soup (p. 220).

Transcontinental offers him five dollars of payment for his story. Martin feels defeated. He always thought he would get paid more for a published piece. He gets sick, Maria takes care of him and puts cold towels on his forehead. One day when Maria's chores all pile up, Martin helps her. Martin is smart and he works his way through it. He helps Maria iron a pile of clothing, shows her tricks, teaches her how to wash wool (p. 319).

Martin gets reported as a socialist traitor by a reporter whom he had tangled with. The anger towards Martin in his environment grows more and more. His landlady Maria is anxious and scared, but she does not lose her devotion to Martin. Silva tribe defended him, however, having big fights in the neighborhood in order to protect his honor and to defend him, returning home with black eyes and bleeding noses has become a daily occurrence (p. 360).

Martin asks Maria what she would like to have. Maria says that she wants shoes for her children. "You shall have them", says Martin and asks her bigger wish. "I lika da house, dis house—all mine, no paya da rent, seven dollar da month", answers Maria and "You shall have it", says Martin (p. 221) Martin asks Maria her biggest wish in life and "I lika da have one milka ranch—good milka ranch. Plenty cow, plenty land, plenty grass. I lika da have near San Lean; my sister liva dere. I sella da milk in Oakland", says Maria Silva. "You shall have i," he answered. Maria drinks a toast to the person that grants the gifts which she knows she will never receive, and she is happy as if she receives those gifts. She sincerely appreciates Martin's goodwill (p. 222).

Martin is aware of the amount of kindness Maria has shown and in due time he is going to show great kindness to Maria and her family. His writings are being published gradually and he makes a small amount of money off them. He gives the five dollars which he took with great difficulty from Transcontinental to Maria so that she could save her cows that are abducted by the municipal officers Whereas he was planning to save his suit from the pawnbroker and go to Ruth (p. 316).

With his last money left from his published works, Martin gathers the whole Silva family and takes them to Oakland. Although he is a little late in fulfilling his promise, he eventually does it, He buys a pair of shoes for each member of the Silva family, as well as for Maria. "There were horns, and dolls, and toys of various sorts, and parcels and bundles of candies and nuts that filled the arms of all the Silvas to overflowing" (p. 327).

Martin presents the first copy of his book to Maria. "I wrote it in the room there, and I guess some few quarts of your vegetable soup went into the making of it. Keep it. It's yours. Just to remember me by you know", says him (p. 389).

Martin is now making a lot of money from his writing. He buys a dairy farm and the house he promised to her and presents them to Maria. Although Maria has two men hired to do her business on the farm and all her children wear shoes and go to school, she has an ever-growing bank account. Martin arranges that too. "Few persons ever meet the fairy princes they dream about; but Maria, who worked hard and whose head was hard, never dreaming about fairy princes, entertained hers in the guise of an ex-laundryman" (p. 393).

His sister Gertrude tries to support Martin as much as she can. One day when Martin is going places on foot because of his narrow circumstances, even though he says that he is actually exercising, his older sister understands his situation and puts five dollars in Martin's hand. He is in dire need of money, so he takes it. "I'll pay you back, Gertrude, a hundred times over," he gulped out, his throat painfully contracted and in his eyes a swift hint of moisture" (p. 291).

When Martin communicates to his sister that he wants to meet her urgently, Gertrude believes that he is in a difficult situation, so she takes some money with her. However, this time Martin is not going to take Gertrude's money. One hundred gold coins' flows from Martin's hands to Gertrude's lap as if they are a river. "You remember that fiver you gave me the time I didn't have carfare? Well, there it is, with ninety-nine brothers of different ages but all of the same size", says him. (p. 376). Although he hates his sister Gertrude's husband Bernard Higginbotham (as Bernard makes her run off her feet) Martin writes him a seven-thousand-dollar check under the condition that Bernard reduces Gertrude's workload (p. 403).

Martin pays three months' rent in advance and buys presents for Christmas with the one-hundred-dollar bill that his friend Brissenden gave which he would pay back. Martin keeps his promise and hands the hundred dollars that Brissenden gave over to his lawyer after he dies to be given to his family (p. 373).

Joe gave him a job in the laundry. They worked together for a long time and got along well. Martin buys his friend Joe a wash house (p. 429), providing that he would not make kids work with wringers and pays everyone fairly (p. 430).

CONCLUSION and DISCUSSION

Apart from being fictional, literary works also help to transfer societies' traditions, customs, and values to future generations, as they reflect characteristics of the society in which they are produced. Values, which are a part of daily life and strengthen bonds between individuals, have also been reflected in literature, the material of which is language, and thus ensuring its permanence and continuity (Yaman et al., 2009, p. 114).

Literary text/literary products are important means of teaching and transferring values. Because they make readers understand the good, the beautiful, the truth, and values that keep up societies not directly, but with an aesthetic concern, literary works appear as a more effective and important means (Özdemir & İdi Tulumcu, 2017). Literary works are used in the process of transferring values. Especially narrative texts can be used as a tool to convey the attitudes, behaviours, and values that are desired to be acquired by members of a society (Sallabaş, 2012, p. 67). Many benefits can be obtained from literary works, whose main purpose of existence is beauty, in addition to aesthetic pleasure (Karaca, 2015).

In his study, Algur (2019) concludes that if the intended messages are conveyed to the reader fluently and impressively through good characters in novels, literature will have an important place in value education.

In her study in which analysing universal values in Ayla Çınaroğlu's novels *Mago* and *Tülüş* is purposed, Arısoy (2014) suggest values such as justice, family, friendship, diligence, courage, solidarity, sensitivity, honesty, education, labour, struggle in life, good-naturedness, austerity, logic, compassion, hospitality, freedom, missing, health and cleanliness, respect love, hope, loneliness, and helpfulness are discussed in novels, but love is the most popular and central one. It is possible to say that love is a central value in Jack London's *Martin Eden*.

Aykaç and Pilav (2016), in their study that identifying values in Çingene story in Ahmet Mithat Efendi's *Letaif'l Rivayat* is aimed, states Ahmet Mithat Efendi aimed to modernise and educate his readers through most of his books. They also say he discussed values such as honesty, hospitality, love, respect, generosity, and patience are discussed in the Çingene story.

Özdemir and İdi Tulumcu (2017), say there are many values in *Mahadarat* by Fatma Aliye Hanım, which is her first book, especially morality, loyalty, faithfulness, and goodness. In their study, they also emphasized the role of literary texts in value education. Values that are discussed in novels that are studied in both studies are similar to values in *Martin Eden*.

Jack London wrote *Martin Eden* which is considered to be one of the best pieces of American Literature at the age of thirty. The novel is considered to be a "künstlerroman". This term is used to depict novels that show the author's journey, process, hardships, and beauties while performing their art. In *Martin Eden*, Jack London partially changed his own life story and adapted it to fiction. Classical literary works are read in every time period, and besides the literary pleasure and sense of beauty, they convey basic human values to the reader.

Martin Eden comes from a working class family, Martin who sets sail as he runs out of money, who is content with his condition and lives a happy life is in great confusion when he sees Ruth who is bourgeoisie, well-educated, affluent, and mannerly. He experiences a complete transformation to close the gap between himself and Ruth, the person whom he is in love with. Martin's intense feelings for Ruth, his ignorance due to his lack of education and his lack of good manners scares him when he compares himself to Ruth and he educates himself with extraordinary effort. His love motivates him and he makes the necessary effort to make up the class difference between the two. With the power of love, he reads and writes nonstop; He decides to become a famous writer. The stubbornness he showed in the process of becoming a famous writer and making a living with his writings is an example of complete determination, and his achievements thanks to this determination and diligence are a success story. Even though no one believes him, he believes himself, takes firm steps forward and hardships do not discourage him; eventually, he reaches his goal. He does not forget those who were kind to him in this difficult process, and he showed them the reward for their kindness many times.

The novel is *Martin Eden's* self-realization story. *Martin Eden* is aware of his power and what he is capable of. Even though no one believes and supports him, he is focused on his purpose, he uses his full potential, he endures uncertainties and negativities, develops his mind by constantly reading and writing, as a result of this

mental development, he is able to accept people as they are and reaches his goals after a difficult and exhausting process. The novel may inspire readers to improve themselves. This novel is an example of "If you want it, you can do it."

Some values are extensively discussed in Martin Eden. These values are core human values such as love, the will to learn, determination, diligence, success, kindness, and fidelity. These values are merged in the whole novel through Martin Eden's mannerisms, behaviors, and his world view. Societies can use literary works as a tool to convey their national culture and national values to their members. Readings of literary works have an important place in teaching values. National and universal values can also be thought through these readings. In this respect, classical literary works such as Jack London's novel Martin Eden, which are common products of world culture, can be effective in teaching basic human values to individuals.

RECOMMENDATIONS

Studies on examining classical literary works in terms of values will contribute to the field.

ETHICAL TEXT

In this article journal writing rules, publishing principles, research and publishing ethics rules, journal ethics rules are followed. The author is responsible for all kinds of violations related to the article.

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution rate to this article is 100%.

REFERENCES

- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim ii. kademedeki gerçekteşme derecesinin değerlendirilmesi*. Unpublished doctoral thesis, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Algur, H. (2019). Sâmiha Ayverdi romanlarının değer eğitimi açısından incelenmesi. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 19/1, 183-208.
- Arısoy, E. (2014). *Ayla Çınaroğlu'nun çocuk romanlarında dilin kullanımı ve evrensel değerler*. Unpublished master's thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aykaç, N., Pilav, S. (2016). Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayat kitabındaki 'Çingene' hikâyesinde değerler eğitimi unsurları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 173-183.
- Ayverdi, İ. (2008). *Misalli büyük Türkçe sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Publishing.
- Bacanlı, H. (2017). *Değer bilinçlendirme yaklaşımı*. Konya: Çizgi Bookstore.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. İstanbul: Sistem Publishing.
- Biyografi info. (n.d.). Jack london. On April 5, 2021 <https://www.biyografi.info/kisi/jack-london>
- Cevizci, A. (2003). Ahlak ve etik. Ahmet Cevizci (Ed). In *Felsefe Ansiklopedisi* (117-121). İstanbul: Etik Publishing.

- Çam Türkan, Ç. (2018). Kibritçi kız ve çirkin ördek yavrusu masallarının çocuk eğitime ve değer eğitime katkısı. *Route Educational and Social Science Journal*, 5(10), 1007-1013.
- Ekşi, H. (2003). Temel insani değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: karakter eğitimi programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 76-96.
- Ekşi, H., Katılmış, A. (2020). Kavramsal çerçeve: temel kavramlar. Halil Ekşi, Ahmet Katılmış (Ed). In Karakter ve Değerler Eğitimi (1-21). Ankara: Nobel Publishing.
- Güven, A. Z. (2014). *Değerler eğitimi ve Türkçe derslerinde değerlerin kullanımı*. Konya: Palet Publishing.
- Izgar, G., Dilmaç, B., Izgar, H. (2018). Öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin insani değerleri üzerinde bir inceleme (Bayburt example). *Kastamonu Education Journal*, 26 (2), 535-545.
- Kagan, S. (2001). Teaching for character and community. *Educational Leadership*, 59 (2), 50.
- Karaca, N. (2015). İrade eğitimi, değer aktarma ve rol model olmada edebiyatın yeri ve önemi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 10/16, 827-846.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi* (21st edition). Ankara: Nobel Publishing.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, C1, P1, 63-80.
- Noddings, N. (2003). *Happiness and education*. Cambridge University Press.
- Özdemir, M., İdi Tulumcu, F. (2017). Değerler eğitiminde edebi eserlerden yararlanma: Fatma Aliye'nin Muhadarat romanı örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 7 (4-special issue), 720-729.
- Pala, A. (2020). Değerler eğitimi ve yararları. *International Social Sciences Studies Journal*, 6 (62), 2158-2161.
- Pişkin, S. (2019). Jack london kimdir? <https://birsanatbirkita.com/edebiyat/yazarlar/jack-london-kimdir>
- Sallabaş, M. E. (2012). Ömer Seyfettin hikâyelerinin Türkçe öğretiminde değer aktarımı bakımından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18), 59-68.
- Ulusoy, K. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde değer aktarımı ve e-okuma "Ekran okuma". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 401-418. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59448/854052>, Date of access: 20 May 2021.
- Ulusoy, K., Dilmaç, B. (2020). *Değerler eğitimi* (6th edition). Ankara: Pegem Akademi.
- Ünveren, D., Gündüz, M. (2020). Türkçe dersinde değer eğitimi bağlamında kullanılan Mevlana'nın sözlerini ilköğrencilerinin anlama düzeyi. *International Journal of Language Academy*, 8/1, 1-15.
- Yaman, H., Taflan, S., Çolak, S. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7 (18), 107-120.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (8th edition). Ankara: Seçkin Publishing.
- Yıldırım, F. (2017). Jack london kimdir? Hayatı ve eserleri. <https://kitapveyazar.wordpress.com/2017/11/17/jack-london-hayat-hikayesi>, Date of access: 5 May 2021.

JACK LONDON'IN MARTİN EDEN ROMANINDA DEĞERLER

ÖZ

Değerler, iyi ile kötünün, doğru ile yanlışın, yapılması gerekenle kaçınılması gerekenin farkına varılması hususunda bireye yardımcı olan, bireyin kendisiyle ve toplumla barışık yaşamasını sağlayan kabullerdir. Toplumlar, eğitim yoluyla kültürlerini, inançlarını, değerlerini toplumun her ferdine aktarırlar. Gelecek nesillerinin refahı için bu birikimi bir taraftan da gelecek nesillere aktarmanın çabası içinde olurlar. Klasikleşmiş eserler hem değerlerin kazandırılmasında hem de gelecek nesillere aktarılmasında kullanılabilir. Değer edindirme sürecinde ebeveynler, öğretmenler, serbest okuma etkinliği olarak çocuklara, genç bireylere belirli kitapları okumalarını tavsiye ederek, edebiyatın hazzı içerisinde değerlerin öğrenilmesine, edinilmesine, pekiştirilmesine imkân sağlayabilmektedirler. Bu çalışmanın amacı Jack London'ın Martin Eden romanındaki değerleri tespit etmek ve bu değerlerin nasıl işlendiğini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, doküman inceleme tekniği kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır. Edebiyat, ferdin duygu ve düşünce dünyasına nüfuz ederek hayatını olumlu yönde şekillendiren, ona estetik hazzı öğreten, yaşamın ayrıntılarını gösteren çok yönlü bir sanattır. Edebiyatın bu çok yönlü etkisinden faydalanmak için çocuklara, gençlere değer edinme sürecinde belli başlı eserler tavsiye edilebilmektedir. Değerler eğitiminde değer ihtiva eden metinlerin okutulması yoluyla değer kazandırma önemli bir yer tutmaktadır. Edebî eserlerin hem estetik zevkinden hem de içerdiği ulusal ve evrensel değerlerden yararlanmak mümkündür. Jack London'ın kendi hayatından izler taşıyan Martin Eden romanında, sevgi, öğrenme isteği, azim, çalışkanlık, başarı, iyilik ve vefa gibi temel insani değerler ana karakter Martin Eden'in hayata bakışı, davranışları ve ilişkileri üzerinden roman kurgusuna yedirilmiştir. Dünya kültürünün ortak eserleri olan klasik edebiyat eserleri ile evrensel değerlerin okuyucuya aktarımı yapılabilir. Martin Eden romanı adeta bir kendini gerçekleştirme hikâyesidir. İnsan isterse neler yapabileceğine bir örnektir. Roman, okuyucusunu motive edip ona iyi, çalışkan ve başarılı insan olma konusunda ilham verebilir.

Anahtar kelimeler: Jack London, Martin Eden, değerler, değer eğitimi.

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan insan, yaşadığı toplumun bir parçası olarak bir yandan mensup olduğu toplumu şekillendirirken diğer yandan da ondan etkilenerek kendi davranışlarına yön verir. Toplumların sahip olduğu inançlar, kabuller, gelenek görenek ve değerler insanların sosyal hayatta tavırlarını, tercihlerini, beklentilerini belirleyen önemli etkenlerdir. Sosyal bilimler alanında ilk defa Znaniecki tarafından kullanılan “değer”, Latince’de “kıymetli olmak”, “güçlü olmak” anlamlarına gelen “valere” kökünden türetilmiştir (Bilgin, 1995).

Welton ve Mallan (1999, s. 130’dan akt. Güven, 2014, s. 16), değeri “Davranışın, güzelliğin, etkililiğin ya da kıymetin standartları olarak hizmet eden düşünceler.” şeklinde tanımlamıştır. Başka bir tanımda ise değer, “olgu bilincinden sonra ortaya çıkan ve olguya, belli duyguları, arzuları, ilgileri, amaçları, ihtiyaç ve eylemleri olan özneye ilişkisi içinde, belli nitelikler yüklemeye belirlenen tavır; öznenin olana, olguya yüklediği nitelik” şeklinde tanımlanmaktadır (Cevizci, 2002, s. 48).

Değerler, bireylerin davranışlarının temelinde yer alarak, kişinin tercihlerinde önemli bir rol oynar. Değerler, bireyin ihtiyaçları ile toplumun ihtiyaçlarını uzlaştırarak, bireye yapması gereken eylemlerle kaçınması gereken eylemler konusunda rehberlik eder. Değerler, insana yaşamın amacı, hangi tutum ve davranışları sergileyeceği, toplum içindeki önceliklerini belirleme konusunda da ışık tutarlar. Kısaca değerler, bireylerin topluma uyumunu kolaylaştırmak için nasıl davranması gerektiği konusunda onlara yol gösteren, sosyal yaşamı düzenleyen kabuller bütünüdür.

Kagan (2001), değerler eğitimi, “öğrencilerin şefkat, işbirliği, saygı, sorumluluk, dürüstlük, estetik, doğruluk ve erdemlilik gibi iyi karakterin gelişimi için evrensel değerlerin okullarda sistematik olarak geliştirilmesine yönelik çabalarıdır” şeklinde tarif etmiştir. Lickona ise; karakter eğitimi “bireyler ve toplumu geliştirmek için temel değerlere dayalı kasıtlı çabalarıdır” şeklinde ifade etmiştir (Lickona, 2004’ten akt. Pala, 2020).

Bir toplum sahip olduğu kültürü, sanatı, bilgiyi, görgüyü, beceriyi, inancı ve değeri sonraki kuşaklarına eğitimle aktarabilir. Eğitim, kişinin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir. Sokrates’e göre eğitimin amacı toplumda açık fikirli, dogmatik ve ön yargılı olmayan, erdemli, evrensel değerlerin ve doğruların olduğuna inanan bireyler yetiştirmektir. Platon da eğitimin amacının iyi ve doğru vatandaş yetiştirerek adaletli bir topluma ve devlete ulaşmak olduğunu söyler (Ulusoy ve Dilmaç, 2020, s. 2).

Toplumun kültürünün, gelecek nesillere aktarılması o toplumun eğitimden beklentisidir. Toplumlar gelecek nesillerin işini kolaylaştırmak için tecrübeye, ulaşılan bilgi ve görgüye dayalı bu kültürel birikimi gelecek nesillere aktarmak isterler. Bu aktarım eğitim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kültürel aktarımda büyük ölçüde değerler de yer alır (Bacanlı, 2017, s. 76).

Değerler eğitimi, “temel insani değerleri ve toplumun ortak değerlerini öğrencilere kazandırmak ve toplumun tamamı tarafından paylaşılmayan farklı kişisel ve toplumsal değerlere yönelik farkındalık kazandırmak amacıyla gerçekleştirilen eğitimsel faaliyetler” şeklinde tanımlanabilir (Halstead, 2018’den akt. Ekşi ve Katılmış, 2020, s.

19). Değerler eğitiminin amacı, okul kültürünün ve eğitim programlarının her aşamasında öğrencileri akademik, sosyal, daha sorumlu, etik değerlere bağlı, kendi kendini disipline edebilen bireyler yetiştirmektir.

Değer eğitimi sırasında öğretmenlerin, öğrencilerine ulusal ya da evrensel değerleri zorla benimsetme gibi bir tavır sergilemek yerine öğrencileri kendi değer tercihlerini yapmaları konusunda teşvik etmeleri, çeşitli etkinlik, drama, oyun, canlandırma ya da metinlerden faydalanarak onlara yol göstermeleri gerekmektedir (Ünveren ve Gündüz, 2020). Değer edindirme sürecinde öğretmenler serbest okuma etkinliği olarak öğrencilerine belirli kitapları okumalarını tavsiye ederek, edebiyatın hazzı içerisinde değerlerin öğrenilmesine, edinilmesine, pekiştirilmesine imkân sağlayabilmektedirler.

Bireylerin mutluluğu ve toplumsal hayatın sürdürülebilirliği o toplumdaki bireylerin değerlere sahip olma düzeyi ile doğrudan ilgilidir. Bu nedenle toplumsal yaşamın devamının sağlanmasına katkı sağlayacak mutlu bireylerin yetiştirilmesi ailelerin, okulların sorumluluk alanı içine girmektedir (Ekşi, 2003). Toplum içinde iyiliği yaymak, iyiliğin sağladığı konfor ve huzur ortamı sayesinde de toplumdaki bireyleri mutlu etmek mümkündür. Noddigs'e (2003) göre makul ve toplumsal bir yaşamın oluşabilmesi mutlu insanların varlığına bağlıdır. Mutlu insanlar nezaket, sevgi, paylaşma, yardımlaşma gibi değerleri daha kolay davranışa dönüştürürler. Mutlu insanlar, şiddete başvurmazlar, başkalarına zarar vermezler. Toplumda önemli bazı kilit değerleri -iyilik, sevgi, vicdan gibi- etkin hale getirerek toplum refahının sağlanabilir olması değerler eğitiminin önemini ortaya koymaktadır. Değerler eğitimi kişilerin yaşadıkları hayattan memnun kalmaları, daha bilinçli ve karakterli bir hayat sürmeleri, toplumun ortak çıkarlarına katkı sunarak toplumun devamlılığını sağlamaları amacıyla verilmektedir (Akbaş, 2004).

Okumak sadece yazıdaki anlamı keşfetme, bilgiyi zihinde yapılandırma değildir. Okumak bir anlamda yazıdaki anlamı genişletmek ona katkı sağlamaktır. Birey, okuma esnasında sahip olduğu ön bilgilerle yazıdan çıkardığı anlamı birleştirerek yeni anlamlar oluşturur. Bu, okuyucunun metni anlamasının ötesinde metindeki bilginin değerini ve önemini ölçmesi, yorumlaması, yeni anlamlar oluşturarak metni genişletmesi, yeni bilgiler üretmesidir. Okuma esnasında birey, sorular sorarak ve bunları araştırarak kendini ve dünyayı sorgular; kendi düşünce yapısıyla metindeki düşünceleri karşılaştırır, kendi bilgisini de yazıdaki bilgiyi de sorgular. Okuyucu bu yolla düşünce, duygu ve hayal dünyasını geliştirme, zihinsel, duygusal, sosyal ve dil becerilerini üst düzeye çıkarma imkânı bulur (Ulusoy, 2016). Okurken metinde yer alan değerlerin farkına varılması, sorgulanması, metindeki karakterlerle empati kurularak değerlerin içselleştirilmesi de mümkün olabilmektedir. Bu açıdan değerler eğitiminde değer ihtiva eden metinlerin okutulması önemli bir yere sahiptir.

Temel insani değerler yahut evrensel değerler; toplumdaki topluma değişmeyen, insanı insan yapan, insan olmayı en üst erdem sayan değerlerdir. Bu değerler biyolojik bir varlık olan insanı, diğer canlılardan üstün hale getiren sevgi, saygı, toplumsallık gibi değerlerdir. Günümüzde özgürlük, eşitlik, kardeşlik, adalet, sevgi, saygı, hoşgörü, dostluk ve dayanışma insana özgü ve bütün insanlar için ortak sayılabilecek yükselen değerler olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan olmak bu değerleri içselleştirmeyi ve davranış olarak göstermeyi gerektirir. Temel insani değerler, bir milletin ferdi olmaktan önce insan olmayı ön plana çıkaran değerlerdir (Izgar vd., 2018).

Değerler topluma ve çağlara göre değişebildiği gibi tüm çağ ve toplumlarda her zaman kabul edilen ortak insani değerler de vardır. Sevgi değeri temel insani değerlerin başında gelmektedir. Sevgi ve onun alt değerleri olan empati ve hoşgörü insanların barış içinde bir arada yaşamalarına imkan sağlayacak olan değerlerdir. Bu bakımdan sınırların ortadan kalktığı, gelişen iletişim teknolojileri ile toplumların birbirine daha yakın olduğu, ortak bir dünya kültüründen bahsedilen günümüzde temel insani değerlerin en başta öğretilmesi daha da önem kazanmaktadır.

Jack London

Jack London, 12 Ocak 1876'da San Francisco, California'da doğmuştur. Gerçek ismi John Griffith Chaney'dir. Beş yaşında kendi kendine okumayı yazmayı öğrenir. Küçük yaşta hayata atılır, henüz sekiz yaşında iken bir çiftlikte işçi olarak çalışır. On dört yaşında yoksulluktan kaçmak ve macera kazanmak için okulu bırakan London, trenlerde çalışmış, istiridye avlamış, kömür işinde çalışmış, Pasifik'te yolcululuk yapan gemilerde tayfa olarak görev almıştır. Boş zamanlarını da kütüphanelerde geçirmiş, romanlar ve özellikle seyahat kitaplarını ilgiyle okumuştur. Tıpkı yarattığı Martin Eden karakteri gibi tam bir kitap kurdudur. On beş bin kitaba sahip olduğu söylenmektedir.

London, halk kütüphanelerinde Charles Darwin, Karl Marx, Herbert Spencer ve Friedrich Nietzsche'nin genellikle popüler formlarda yazılarıyla kendini eğitmiş, onların eserlerinden hareketle kendi fikir dünyasını oluşturmaya çalışmıştır. Alman filozofu Friedrich Nietzsche'nin "üstün insan" modeli yazar için gelişim sürecinin doruğudur. On dokuz yaşında dört yıllık bir lise eğitimini bir yıla sıkıştırmış ve Berkeley'deki California Üniversitesi'ne girmiştir. Ancak bir yıl sonra altın aramak için okulu bırakır. Ertesi yıl döndüğünde, hala fakir ve işsizdir; tıpkı Martin Eden karakteri gibi yazar olarak geçimini sağlamaya karar verir. Yazarlık yeteneği ona şöhret ve bol para kazandırır. Jack London, yazarlık milyoner olan ilk Amerikalı yazardır. Martin Eden romanı bir nevi yazarın kendi hayat hikâyesidir.

Jack London, dergilerde yayınlanan yazıları okur ve ardından kendine soneler, baladlar, şakalar, anekdotlar, macera hikâyeleri veya korku hikâyeleri üretmek için günlük bir program belirler ve yazılarını istikrarlı bir şekilde artırır. Sahip olduğu iyimserlik ve yazma konusundaki enerjisi Martin Eden'de birebir görülmektedir.

Hayatının geri kalanı boyunca, sürekli olarak yazar ve yayıncıdır. On yedi yılda elli civarında kitap tamamlamıştır. O dönemde Amerika Birleşik Devletleri'nde yazılarıyla en çok kazanan yazar olmasına rağmen, kazancı hiçbir zaman harcamalarını karşılamaz ve para için sürekli yazmak zorunda kalır. 1894'te militan bir sosyalist olur, sosyalist inançlarını neredeyse hayatının sonuna kadar sürdürür.

London, yazarlığı haricinde gazetecilik faaliyetlerinde de bulunmuştur. Ayrıca konuşmalarıyla büyük kitleleri etkileyebilecek bir sosyalisttir. Renkli ve münakaşacı kişiliğe sahip olan London, sık sık haberlere konu edilmiştir.

Martin Eden gibi kendisi de akrabalarına mali olarak yardım eden cömert biridir. Dostlarına ve akrabalarına yardım etme arzusundan kaynaklanan maddi yükümlülüklerinin baskısı ve artan sağlık sorunları onun daha

büyük hayaller kurmasına, daha hızlı ve daha güçlü çalışmasına neden olmuştur. 22 Kasım 1916 tarihinde henüz kırk yaşındayken sindirim sistemi üremik zehirlenmesi nedeniyle ölmüştür (biyografi info, t.y.; Pişkin, 2019; Yıldırım, 2017).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Jack London'un Martin Eden adlı romanındaki değerleri tespit etmek ve bu değerlerin nasıl işlendiğini ortaya koymaktır.

Edebiyat, ferdin duygu ve düşünce dünyasına nüfuz ederek hayatını olumlu yönde şekillendiren, ona estetik hazzı öğreten, yaşamın ayrıntılarını gösteren çok yönlü bir sanattır. Edebiyatın bu çok yönlü etkisinden faydalanmak için çocuklara, gençlere değer edinme sürecinde belli başlı eserler tavsiye edilebilmektedir (Çam Türkan, 2018). Değerler eğitiminde değer ihtiva eden metinlerin okutulması yoluyla değer edinimi önemli bir yer tutmaktadır. Edebî eserlerin hem estetik zevkinden hem de içerdiği ulusal ve evrensel değerlerden yararlanmak mümkündür. Jack London, Martin Eden romanında ruha derinden tesir eden bir karakterin hayat hikâyesini anlatırken yarattığı karakter üzerinden sevgi, öğrenme istediği, azim, çalışkanlık, başarı, vefa gibi pek çok değeri de eserine yedirmeyi başarmıştır. Okuyucu Martin Eden karakterinin başından geçenleri okurken bu değerlerin de farkında olacaktır.

Bu nedenle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir:

1. Jack London'un Martin Eden romanında yer alan değerler hangileridir, bu değerler nasıl işlenmiştir?

Dünya edebiyatının çok önemli eserlerinden olan Martin Eden romanındaki değerler üzerine yapılmış herhangi bir çalışma yoktur. Bu açıdan çalışmamız bu alandaki eksikliği gidermeyi niyet edinmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde bir çalışmadır. Nitel araştırma sayısal olmayan verilerin anlamlandırıldığı bir gözlem yöntemidir. Karasar'a (2010, s. 77) göre tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan insan ya da nesne, kendi şartları içinde nasıl varlığını sürdürürse o şekilde tanımlanmaya çalışılır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada verilerin elde edilmesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri sağlanmasına doküman incelemesi (Karataş, 2015), ya da belgesel tarama denilmektedir. Belgesel tarama belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar (Karasar, 2010, s. 77).

Verilerin Analizi

Doküman incelemesi yoluyla elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi sosyal bilimler alanında çalışan araştırmacılara arşivlerden, belgelerden, gazetelerden, sinema, dizi gibi çeşitli görsel dokümanlardan, çeşitli kitle iletişim araçlarından elde edilen verilerin anlamlandırılması maksadıyla sistemli bir biçimde incelenmesidir. İçerik analizinin amacı, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlar ile ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 227). Jack London'un Türkçe'ye çevirisi Erhun Yücesoy tarafından yapılan Martin Eden romanı okunarak romandaki değer içeren ifadeler, bölümler fişleme tekniği ile kaydedilmiştir. Elde edilen veriler tasnif edilerek düzenlenmiş konu başlıkları oluşturulmuştur. Üç ay sonra ikinci okuma yapılmış elde edilen veriler karşılaştırılarak araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği sağlanmaya çalışılmış, bu konuda uzman görüşüne de başvurulmuştur.

Araştırma kapsamında incelenen eserin künyesi aşağıdaki gibidir:

London, J. (2019). Martin Eden (5. baskı). İstanbul: Can Yayınları.

BULGULAR ve YORUMLAR

İncelenen eserde, Martin Eden'in başından geçenler anlatılırken bazı değerlerin yoğun olarak işlendiği görülmüştür. Bu değerler sevgi, öğrenme isteği, azim, çalışkanlık, başarı, iyilik ve vefa gibi temel insani değerlerdir. Romanda tespit edilen değerler kurguya olan etkisine göre sıralanmıştır.

Sevgi

Sevgi, insanı karşılık beklemeden yakın ilgi, dostluk, şefkat, bağlılık göstermeye yönelten, özveri gösterebilecek kadar güçlü olabilen duygunun adıdır. Romanda sevgi, bir kişiye karşı duyulan derin sevgi değişimin ve gelişimin esas sebebidir.

Martin Eden, Arthur'u serserilerin elinden kurtarır ve bu sayede Arthur'un kız kardeşi, hayatının aşkı Ruth'la tanışır. Tüm yaşamı boyunca aşkın yokluğunu hisseden, aşka aç yaşayan, aşkı kuvvetle arzulayan Martin, Ruth'tan çok etkilenir. Evine doğru yürürken kendini ıslatan yağmurun bile farkında olmaz (s. 25).

Sevginin gücünü, aşkın kişiyi nasıl kısa sürede değiştirebileceğini romanda görmek mümkündür. Hem başarılarıyla, hem giyim kuşam ve kişisel hijyeniyle Ruth'un gözüne girmeye çalışacaktır. "Diş yıkamadan boynuna takacağı aksesuarlara kadar her konuda kişisel bir düzenlemeye gidip kendini ıslah etmeliydi." (s. 51).

Martin, bulunduğu konumdan rahatsızdır. İşçi sınıfına mensup biri olmanın ağır yükü altında bunalıp ezilmektedir. Ruth'la tanışana kadar hayatını kabullenen, mutlu mesut yaşayan bir insandır (s. 59). Ama artık değişimin zamanı gelmiştir. Kendisiyle büyük bir ciddiyetle konuşur: "Martin Eden, yarın ilk iş bir halk kütüphanesine gidip görgü kurallarıyla ilgili kitaplar okuyacaksın." (s. 54).

Ruth, onu aşk ateşiyle yakmış, üstün ve edebî bir yaşamı bir an için görmesini sağlamıştır. Okuduğu kitaplar sayesinde beynini kemiren arzu kurtçukları harekete geçmiş, edindiği kişisel temizlik alışkanlıkları sayesinde mutlu ve enerjik hissetmiş, derin sarhoşluklar yaşamıştır (s. 65). Hayatında ilk defa yemek yemenin karın doyurmaktan öte bir işlevi olduğunu fark etmiştir (s. 27).

Eğitilmiş, başarılı ve varlıklı insanlarla ilgili, burjuva sınıfı ile ilgili hayalleri vardır. Ruth'a, "Sizin bu evde soluduğunuz gibi bir havayı solumak, kitaplarla, resimlerle ve güzel şeylerle dolu, kendileri temiz, düşünceleri temiz, alçak sesle konuşan insanların yaşadığı ortamların havasını içime çekmek istiyorum." (s. 81) der.

Ruth'un aşkı onun bulunduğu konumdan rahatsız olmasına neden olmuş, Martin bu durumdan ancak çok okuyarak, çok çalışarak ve çok başarılı olarak kurtulabileceğini anlamıştır. Yazma, ünlü bir yazar olma fikri ulaşılmaz olarak gördüğü Ruth'u etkilemek adına ortaya çıkmış bir fikirdir.

"Sonra ihtişam içerisinde o büyük fikir doğdu. Yazacaktı. Dünyanın gördüğü gözlerden, işittiği kulaklardan ve hissettiği yüreklerden biri olacaktı. Şiir ve düz yazı, roman ve betimleme ve Shakespeare'in yazdığı gibi oyunlar, kısaca her şeyi yazacaktı. Önünde bir meslek yaşamı ve Ruth'un kalbini kazanmaya giden yol uzanıyordu." (s. 100) Şiiri sever, Ruth'la tanıştıktan sonra aşk şiirleri uçsuz bucaksız önünde sıralanır (s. 78).

Martin, çok okur, çok yazar, kılık kıyafeti de artık değişmiştir. Ruth onu çok etkiler. Ruth kullanıyor diye bisiklet alıp kullanmaya karar verir. Martin, bu sevgi sayesinde kendi kendini eğitir, dil bilgisinden, geometriye çok çeşitli alanlarda bolca okumalar yapar. Bir yandan okurken bir yandan da yazarak ünlü bir yazar olma hayalleri kurar. Yazılarını dergilere gönderir. Yazıları, uzunca bir müddet kendisine iade edilir. Martin vazgeçmez, yazmaya, yazılarını yayımlanması için yayıncılara göndermeye inatla devam eder. Kararlılığı ve kendine olan inancı sayesinde ünlü bir yazar olmayı başarır. İşçi sınıfından bir gencin, burjuva sınıfına yükselmesi, geçirdiği büyük değişim aşkı sayesinde olmuştur. Ruth'a "Senin için dünyadaki her şeyin en iyisini istiyorum ve bunları elde edeceğim, hepsini elde edeceğim." (s. 233) der.

Onun asıl istediği şöhret değil çok sevdiği Ruth'a kavuşmaktır. Ruth'a, "Uzun bir zaman önce ünlü olmak istiyordum. Şöhret artık pek umurumda değil. Benim istediğim sensin; ben sana yiyecekten, giyecekten ya da tanınmışlıktan daha çok açım. Başımı göğsüne yaslayıp sonsuza dek uyumanın hayalini kuruyorum ve bu rüya bir yıl dolmadan gerçekleşecek." (s. 328) der.

Martin, hayatı, insanları, yaşamayı seven bir insandır. İdealisttir. Hayalini gerçekleştirmek için gece gündüz çalışır. "Martin kendi küçük odasında yaşıyor, uyuyor, çalışıyor, yazıyor ve odasını çekip çeviriyordu. Evin önündeki küçük verandaya bakan pencerelerden birinin önünde, yazı masası, kütüphane ve daktilo sehпасı olarak iş gören mutfak masası vardı." (s. 236). Vücudu yorgunluktan, uykusuzluktan bitap düşer. Yine de mutludur, Ruth'u çok sevmektedir. Çok ünlü bir yazar olduğunda, çok para kazandığında kendisinin sevgisinin gerçek ama Ruth'un sevgisinin öyle olmadığını görür. Aşkı sorgular. Ruth, Martin'in başarılı bir yazar olacağına inanmamış, ailesinin de baskısıyla Martin'e bir mektup yazarak bir daha görüşmek istemediğini bildirmiştir.

Martin, çok ünlü bir yazar olduktan sonra Martin'le konuşmaya gelen Ruth, ondan kendisini affetmesini ister. Ancak Martin, "Beni kimselerin istemediği zaman kişilik olarak ne ölçüde bir değere sahipsem şimdi de aynı değerde bir insanım." der ve neyin değiştiğini sorgular. Kafasında Ruth'la olan ilişkisi bitmiştir (s. 470). Martin'e yaşama sevinci veren nedenlerden biri, ulaşılmaz olarak gördüğü Ruth'un aşkıdır. Bu aşkın bitmesi, çok sevdiği arkadaşı şair Brissenden'in ölmesi, eskiden onu yok sayan insanların şöhreti elde ettikten sonraki değişimleri, kafasında çok büyüttüğü burjuvanın öyle olmadığını görmesi Martin'deki hayat sevgisinin günden güne azalmasına neden olarak onu ölüme götürür.

Öğrenme İsteği

Öğrenme arzusu kişiyi daima araştırmaya, okumaya ve öğrenmeye sevk eden bir arzudur ve insanı geliştiren, bulunduğu konumdan daha yukarılara taşıyan bir duygudur. Martin Eden karakterinin yaşadığı büyük değişimin, sınıf atlamanın nedeni okuyarak kendini eğitmesi, geliştirmesidir. "Kitaplar sanki dört bir yandan üzerine gelip onu bastırıyor ve eziyorlardı. İnsanoğlunun bilgi birikiminin bu kadar muazzam bir kaynağı olabileceğini asla düşünmemişti." (s. 60).

Ruth'a duyduğu aşkın tesiriyle Martin, kendini okumaya verir. Kütüphaneden daha çok kitap alabilmek için, ablası ve kardeşleri için de üyelik kartı doldurur. Şevkle okumaya başlar. "Okuduğu birçok kitap huzursuzluğunun daha da artmasına neden oldu. Her kitabın her sayfası gerçeklik diyarına açılan bir gözetleme deliği idi. Açlığı okuduklarıyla beslenip daha da artıyordu." (s. 63). Böylelikle daha çok okumaya başlar. Paraya kıyıp bir de sözlük alır. (s. 66). Ruth'la ilk tanıştığı akşamın üzerinden geçen bir hafta boyunca kendini okumaya verir. (s. 72). Okumaya ayırdığı saatler sağlıklı bir gözü bozacak kadar uzundur. (s. 73).

Yaptığı okumalar, ona eksik yönlerini gösterir. Bu eksikleri kapatmak için de okuyacaktır. "Yıllarca ön hazırlık ve uzmanlaşma gerektiren kitapları okumaya kalkışıyordu. Bir gün antik felsefe bir başka gün ise en çağdaş felsefe eserlerini okuyor, fikirlerin arasındaki çatışma ve çelişkiler başını bir anafor gibi fıldır fıldır döndürüyordu. Ekonomistler için de aynı şey söz konusuydu. Kütüphanedeki bir rafta Karl Marx, Ricardo, Adam Smith ve Mill gibi düşünürlerin kitaplarını bulup incelemişti ve bir kitapta okuduğu çapraşık formüllerle derin düşünceler, bir başka kitaptaki fikirlerin köhne olduğunu gösteren hiçbir ipucu vermiyordu. Serseme dönmüştü ama yine de öğrenmek istiyordu." (s. 73). "Beyni aciz kaldığından değil ama eğitim yetersizliğinden ve düşünce sistematiğine sahip olmadığından kitaplardaki fikirleri anlamlandıramıyordu." (s. 75).

Bir ara çalıştığı geminin kaptanı bir yerlerden her nasılsa koca bir Shakespeare külliyatı ele geçirmiştir. Martin, kaptanın çamaşırhanesini yıkama karşılığında bu külliyatı okuma izni elde eder. Okudukları kulağını eğitir ve asillerin konuştukları İngilizce'den zevk almaya başlar. (s. 100).

Okumak gittikçe büyük bir şölene dönüşür; "en kısa zamanda eve varıp kitaplarına kavuşmak için karanlık sokaklarda yıldırım hızıyla ilerliyordu. En zoru da cebir ya da fizik kitaplarını kapatıp not defterini ve kalemni bir

kenara koyarak yorgun gözlerini yumup uykuya dalmaktı.” (s. 120). Bir müddet sonra dinlenmesi, gücünü kazanması için gerekli olan uykuyu bile kendine çok görmeye başlayacaktır.

“Bilmek istiyordu, dünyanın dört bir yanında macera peşine düşmesine neden olan da bu bilme arzusuymdu.” (s. 136). “Yemek masasında küçük ve bayağı mevzularla ilgili sohbetleri duymuyor, şevk dolu zihni önündeki her şeyin sebep sonuç ilişkisinin peşine düşüp araştırıyordu.” (s. 137).

Bir otelin çamaşırhanesinde iş bulur. Bu işi kabul etmesindeki en önemli etken kimseyi rahatsız etmeden sabahlara kadar okuyabileceği kendine ait bir odasının olmasıdır. “Birkaç ay bu işte çalışır ve kitap okuyup araştırma yapmak için kendine zaman ayırırdı. Hem sıkı çalışır hem de bol bol kitap okurdu.” (s. 176). Martin, çok kitap okur. Ne kadar da çok okusa ona yeterli gelmez. Çok mu kitap okuyorsun diye soran arkadaşı Joe’ya, hayır anlamında başını sallar. (s. 182).

Tartışmalardan çok keyif alır, bu sayede yeni şeyler öğrenmektedir. Tartışmaların sonunda, “Daha fazla okumam gerektiğini anladım.” der (s. 381). Ruth’a, “sıradan bir insanın üniversitede bir yılda öğrendiğinden fazlasını ben her ay öğreniyorum. İnan bana bu doğru.” (s. 328) der.

Martin çok okuması neticesinde düşünce dünyasının, bakış açısının değiştiğini, hatta işçi sınıfının hayata bakışından giderek uzaklaştığını fark eder. “Martin bu adamla arasında büyük bir uçurum olduğunun farkındaydı, okuduğu kitapların açtığı bir uçurum; fakat uçurumun öte yanına geçmekte hiç güçlük çekmedi. Tüm yaşamı boyunca işçi sınıfının dünyasında yaşamıştı, işçilerle samimiyet kurmak onun için kökleşmiş bir alışkanlıktı.” (s. 177).

Azim

Azim, Misalli Büyük Türkçe Sözlük’te “Bir işi yapmaya kesin karar verme, bir şeyi yapmak hususunda büyük bir kararlılıkla gayret gösterme” şeklinde tanımlanmıştır. Martin Eden romanı finalinde, başarının mutluluk getirmediği bir roman olmakla birlikte azmin, sabırla ve sıkı çalışmanın kişiye başarıyı garanti edeceğini gösteren bir romandır. Martin, aşktan da fikri olarak ulaştığı sosyal çevreden de derin hayal kırıklıkları yaşar ve onu mutsuz eden budur. Sadece başarıya giden yoğun çalışma döneminde Martin mutludur.

Martin, âşık olduğu Ruth’la aralarında sınıf, eğitim farkı gibi derin uçurumlar olmasına rağmen, onu ilk gördüğü andan itibaren gönlünü kazanmaya azmetmiş, okuduğu kitapları anlamakta zorlansa da vazgeçmeyip okumaya devam etmiş, yazarlık hayalini gerçekleştirmek için dergilere gönderdiği yazılar kendisine iade edilse de pes etmemiş, azmi sayesinde hem kendini eğitmiş, hem Ruth’un gönlünü kazanmış hem de ünlü bir yazar olmuştur. Roman, Martin Eden’in azimli hayatının hikâyesidir.

Yazma serüveninin beşinci haftasının sonunda gazeteler Martin’in yazılarını iade ederler. (s. 121). Yazılarını bu kez doğudaki dergilere gönderir. Onlardan da ret yazısı gelir. El yazısının okunamadığı için geri gönderildiğini düşünür ve bir daktilo kiralar. Bir gün boyunca emek verip kullanmayı öğrenir. Yazılarını daktilo ile yeniden

yazar ve yine gönderir. Daktilo ile yazılmış olanlar da iade edilince şaşırır ama vazgeçmez, başka editörlere gönderir. (s. 212). Ruth'a, "sana söz veriyorum ki başarılı olacağım. Belli bir mesafe kat ettim, bunu biliyorum; kat edecek daha çok yolum var ama emeklemek zorunda kalsam bile bu mesafeyi kat edeceğim." (s. 162) der.

Peynir Surat, kavgadaki ilk rakibidir. Rakibi on üç Martin on bir yaşındadır. Gazete dağıtıcılığı yaptığı yıllarda gazeteleri kendinden önce almak isteyen Peynir Surat'la pek çok kez dövülmüş, her seferinde dayak yemiş, buna rağmen kavgadan kaçınmamıştır. Peynir Surat ona acımamış, Martin de direnmiştir. Bir seferinde Peynir Surat kavgaya son vermeleri teklifinde bulunmuşsa da Martin kabul etmez. En sonunda kendisine, her seferinde sataşan, dayak atan Peynir Surat'ı tamamıyla alt eder: "Seni yendim Peynir Surat! On bir yılımı aldı ama sonunda seni yendim!" (s. 172) diyerek kendine olan inancı ve kararlılığı sayesinde kendini ezdirmemenin gururunu yaşar. Bu başarısı ona güç verir; "Peynir Surat'ın hakkından geldin ve değil on bir, otuz üç yılını alacak olsa da o editörlerin de hakkından geleceksin. Bu noktada pes edemezsin. Devam etmelisin. Sonuna kadar mücadele edeceksin, biliyorsun." (s. 173) der.

Yazarak hayatını kazanmak konusunda kararlıdır; "Benden önceki yazarların yaptığını yapmak istiyorum-yazmak ve hayatımı yazarlıktan kazanmak istiyorum." (s. 329) der. Dergilere gönderdiği yazılar birbiri ardınca iade edilir. Bunları yeniden gönderecek pulu kalmamıştır. Daktilosunun kirası da bir ay gecikmiş, elinde çok az parası kalmıştır. Daha ne güçlükler yaşayacak ancak Martin Eden pes etmeyecek, yazılarını yayınlama, ünlü bir yazar olma hayalinden vazgeçmeyecektir (s. 163).

Çalışkanlık

Çalışmayı çok sevme, işten kaçmama, çok çalışmayı alışkanlık hâline getirme çalışkanlık olarak adlandırılır. Romanda Martin Eden, çalışkanlığı ve azmi sayesinde hayallerine kavuşmuştur. Kendi gücünün farkında olan Martin Eden, "Çalışıp elimden geleni yapmaya hazırım ve iş sıkı çalışmaya gelince çoğu adamı perişan ederim. Bir başladım mı gece gündüz çalışırım." (s. 82) diyerek, önce konuşmasındaki bozuklukları düzeltmek için dilbilgisi kitabının üzerinden art arda geçer, eline sözlüğü alıp dağarcığına günde yirmi kelime ekler. Gemide dümen tutarken ya da gözcülük yaparken telaffuz ve tanım listelerinin üzerinden geçer, uyuyana kadar da ezber yapar. Gemide kaldığı sekiz ay boyunca hem para kazanır hem de bol bol ders çalışır ve kitap okur (s. 99).

"Günde yirmi dört saat vardı. Pes etmek nedir bilmeyen biriydi. Nasıl çalışacağını biliyordu ve bütün kale duvarları önünde yerle bir olacaktı." (s. 101). Hava kararana kadar durmadan yazar, ardından okuma odasına giderek kütüphane saat onda kapanana dek magazinleri ve haftalık dergileri inceler. Bu onun haftalık programıdır. Her gün üç bin kelime yazar ve her akşam dergi sayfaları arasında merakla gezinerek editörlerin yayımlanacak nitelikte bulunduğu hikâye, makale ve şiirlerle ilgili notlar alır. Böylelikle kendi yazma tarzını oluşturur (s. 104-105).

Kırk tane yazısı dergilerin arasında durmadan dolaşır. Diğer yazarların nasıl başardığını sorgular. Serbest okuma odasında saatlerce, diğerlerinin neler yazdıklarının üzerinden geçer, eserlerini büyük bir merakla ve eleştirel

bakışla inceler, kendi yazdıklarıyla kıyaslar ve bu yazarların eserlerini satmalarını sağlayan o gizli püf noktasını keşfetmeye çalışır (s. 147).

Martin Eden, kendisini başarıya götüren yolda planlı, disiplinli bir çalışma tarzı benimsemiştir. “Martin’in tabiatında onu bütünlüğe sevk eden mantıksal bir zorunluluk vardı. Önünde de tamamlanmamış bir iş vardı. Başka bir şeyi tamamlamak üzere ertelenmiş bir iş. Şimdi o başka şey bitmişti ve kendini önündeki işe adayacaktı.” (s. 410-411). Yazdıklarının kabul edilmesi için dergilerde yazıları yayınlanan başarılı yazarların eserlerini okuyarak notlar alır; anlatımlarını, ifade ustalıklarını, üsluplarını, bakış açılarını, tezatları, nükteli söz ve taşlamaları çözümler. Taklit etmez sadece ilkeleri araştırır. Bu şekilde elde ettiği donanıyla kendine has yeni ve orijinal üslupların peşine düşer. (s. 239). İyi yazar olmanın yollarını araştırır ve bulur; bunun için öncelikle çok okumak, bolca yazmak ve iyi yazıları irdelemek gerekecektir. Kendi deyimiyle “güzelliği tahlil edip anatomisini öğrenerek kendi güzelliklerini yaratmaya” daha da yaklaşmaktadır. (s. 240).

Yorgunluk nedir bilmeden çalışır, hiç dinlenmez. (s. 124). Uykunun hayatından çaldığı her ana gazez duyar.” (s. 174). Çamaşırhanede çalıştığı günlerde geceleri beş saatlik uykuyla idare eder. Çalışkanlığı karşısında arkadaşı Joe; “Vay canına, sen ne olağanüstü bir adammışsın!” demiştir (s. 178).

Martin aklını tamamen işine yoğunlaştırmaktadır. Zihni de elleri de adeta hiç durmadan faaliyet içinde olan zeki bir makinedir ve bu makine, kendini sadece o zekâyı donatmaya adanmış bir adamdan ibarettir (s. 185).

Yazıları yavaş yavaş yayınlanmaya başladıktan sonra, eskiden olduğu gibi, günde on dokuz saat boyunca çalışmak ona yetmez. Olağanüstü bir azimle yazar ve okur; Ruth için içmekten vazgeçtiği tütüne duyduğu hasreti çalışırken unuttur (s. 302).

Son hikâyesinin bittiği gün, kiralayan şirket görevlisi daktiloyu almaya gelir. Son bölümün son satırlarını yazarken görevli yatağa oturup bekler. Martin bitirir, büyük harflerle Finis yazar. Gerçekten de bitmiştir artık. Üzerinden büyük bir yük kalkmıştır. Daktilonun alınıp evden götürülüşünü iç rahatlığıyla izler. Ardından yatağa uzanır, aklıktan bayılacak gibidir, otuz altı saattir hiçbir şey yememiştir (s. 414).

Ünlü bir yazar olup yazdığı bütün yazılarını yayımlattıktan sonra, yaşadığı hayal kırıklıklarının yanında yazmayı da tamamen bırakması içindeki yaşama sevincinin gün be gün azalmasına neden olacaktır. Kurduğu hayallerin etkisiyle çok çalıştığı günlerde Martin çok mutludur.

Başarı

Başarı, istenilen, hedeflenen bir işin, bir şeyin üstesinden gelmektir. Martin azimli, çalışkan ve hayallerinin peşinden giden biridir. Bu da ona başarı getirecektir. Kendisinden sınıf olarak da eğitim ve gelir durumu olarak da üstün olan Ruth’a duyduğu aşk ilk başlarda imkânsızmış gibi görünse de zamanla Ruth’un kalbini kazanmayı başaracaktır. Her ikisi de birbirine âşıktır. Evliliklerinin önünde herhangi bir engel yoktur. Sınıf farkı haricinde (s. 223).

Uzunca bir süre yazdıklarını yayınlatamaz. Dergilere gönderdiği yazılar bir bir iade edilir. Martin vazgeçmez yazmaya devam eder. Kısa hikâyelerinden birkaçı yayınlanır, ekmeğini kazanır, borçlarını öder. Sonra yaratıcı hazzı duyar. Daha kaliteli yazılar yazmaya başlar.

Trenyolu Postası'nın memurluk sınavına girer. Birincilikle kazanır. Ama bu işle ilgilenmeyi bırakır, yazarlık hayallerinin peşinden koşar. Martin, kendine olan inancını hiçbir zaman yitirmez. Çevresinden ona inanan kimse olmadığına bile kendine inanmaya devam eder. Zorlu günlerin ertesinde rüzgâr tersine esmeye başlamıştır. White Mouse dergisi yazısı için kırk dolar ödemeyi teklif eder. Tam savaşı kaybettiğini düşünürken kazanmıştır. Bir yazar olarak meslek yaşamını sürdürebileceğini kanıtlar (s. 268). Dergilerden gelen paralarla borçlarının tamamını öder, takım elbisesini ve bisikletini rehinden kurtarır, Maria'ya olan gecikmiş borcu ile birlikte bir aylık da peşin öder (s. 282).

Dergilerde yayınlanan yazılarından sonra kitabı da basılır. Kitabı çok ses getirir, üçüncü baskıyı yapar. Eleştirel felsefi bir denemenin roman gibi satması büyük başarıdır. Çok da para kazanır. "İlk kitabı en çok satanlar listesinde başı çeken Martin, eşine rastlanmamış bir başarıyla haftalarca övgü toplamaya devam etti... Para ve şöhret yağmur gibi yağıyordu Martin'in üzerine;" (s. 444).

İşçi sınıfından Martin Eden'in araştırarak, okuyarak kendi kendini eğitmesi, planlı ve sürekli çalışarak hayalini kurduğu yazarlığı elde etmesi, ilk görüşte âşık olduğu burjuva sınıfından Ruth'a kendini sevdirmesi bir başarı hikâyesidir. Elde ettiği başarı Martin'e mutluluk getirmese de azmin ve çalışkanlığın başarı getireceğine dair güçlü bir örnektir.

İyilik, Vefa

Misalli Büyük Türkçe Sözlük'te iyilik kavramı "Maddî bir karşılık beklemeden insânî duygularla yapılan yardım, lutuf ve ihsan" şeklinde vefa kavramı ise, "Sözünde durma, verilen sözü yerine getirme... Dostluk ve muhabbette sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadâkat" şeklinde tanımlanmıştır. Vefa, yapılan iyiliği unutmama, iyiliğe karşılık verebilme anlamlarına da gelmektedir.

Martin, zorlu yazma sürecinde en çok iyiliği bir odasını kiraladığı Maria Silva'dan görmüştür. Martin, bazı günlerde hiçbir şey yemeden çalışır. Aç olduğu günlerde, takım elbisesi rehinde olduğu için Ruth'a yemeğe de gidemez. Artık utandığı için ablasına da gidememiştir. Zor günler geçirmektedir, yazıları sürekli reddedilir. Saatini ve bisikletini de rehin verir (s. 243). Paltosunu, bisikletini, saatini, evdeki eşyalardan bazılarını satarak karnını doyurur. Maria Silva Martin'in aç olduğunu hissettiği zamanlarda onun gururunu kırmamaya dikkat ederek fırından aldirdığı sıcak bir somun ekmeği, bazen bir tencere çorbayı Martin'e yollar (s. 255).

Transcontinental dergisi hikâyesi için Martin'e beş dolar ücret teklif eder. Martin, hayal kırıklığı yaşar. Yayınlanan bir yazısından daha çok kazanacağını düşünmüştür hep. Hastalanır. Maria onunla ilgilenir, alnına soğuk bezler koyar. Maria'nın işlerinin biriktiği bir gün Martin de ona yardımcı olur. Martin, akıllıdır, kolayını

bilir. Maria'ya birikmiş ütülerinde yardım eder, ona püf noktasını öğretir, yünlüleri nasıl yıkayacağını gösterir (s. 363).

Martin, kavga ettiği bir muhabir tarafından, vatan haini bir sosyalist diye haber yapılır. Yaşadığı çevrede Martin'e duyulan öfke gittikçe kabarır. Ev sahibi Maria kuşku ve korku içindedir ancak Martin'e olan bağlılığını yitirmez. Silva kabilesi Martin'e sadık kalır. Ne var ki onun şerefini korumak onu savunmak adına mahallede büyük kavgalara tutuşmak, morarmış gözlerle ve kanayan burunlarla eve dönmek gündelik bir olay haline gelmiştir (s. 407).

Martin, Maria'ya neye sahip olmak istediğini sorar. Maria, çocukları için ayakkabılar istediğini söyler. Martin "Ayakkabıları alacaksın." der. Daha büyük bir dileğini sorar. Ayda yedi dolar kira ödediği evin sahibi olmak istediğini söyler. "Ev de senin olacak." der (s. 256) Martin ona, hayattaki en büyük dileğini sorar. "Bir süt çiftliğim olsun isterim. Güzel bir süt çiftliği. Bir sürü inek, kocaman bir arazi, bol bol ot. Çiftlik San Lean'ın yakınlarında olsun; kardeşim orada yaşıyor. Sütü Oakland'da satırım. Çok para kazanırım." der Maria Silva. Martin, "Çiftliğe sahip olacaksın," diye cevap verir. Maria, asla verilmeyeceğini bildiği hediyeleri kendine vaat edenin şerefine içer ve bu hediyeleri almış kadar sevinir. Martin'in iyi niyetini yürekten takdir eder (s. 257).

Martin, Maria'nın yaptığı iyiliklerin farkındadır, sırası gelince kendisi de Maria ve ailesine büyük iyilikler yapacaktır. Yazıları yavaş yavaş yayınlanmakta az da olsa eline para geçmektedir. Transcontinental dergisinden kavga dövuş aldığı beş doları belediye görevlileri tarafından alıkoyulan ineklerinin kurtarılması için Maria'ya verir. Hâlbuki bu parayla takım elbisesini rehinden kurtarıp Ruth'a gitmeyi planlamıştır (s. 359).

Martin, yayınlanan yazılarından cebinde kalan parayla Silva ailesini toplayıp Oakland'a götürür. Verdiği sözü yerine getirmekte biraz gecikse de en nihayetinde yerine getirir, Silva ailesinin her ferdine, ayrıca Maria'ya birer çift ayakkabı alır. O gün Silva'ların elleri kolları oyuncak trompetler, bebekler ve başka çeşitli oyuncaklar, paketler dolusu şekerleme ve yemişlerle dolup taşmıştır (s. 370).

Martin, ilk kitabının bir nüshasını Maria'ya hediye eder. "Şuradaki odada yazdım bunu ve tahminimce senin birkaç kâse çorbanın da bunun ortaya çıkmasına katkısı oldu. Bunu sakla. Senin bu. Bakıp beni hatırlamak için işte." der (s. 439).

Martin, yazdıklarından artık çok para kazanmaktadır. Maria'ya söz verdiği evi ve bir süt çiftliğini satın alarak ona hediye eder. Maria'nın çiftlikte işlerini yapması için tutulmuş iki adamı, bütün çocuklarının ayakkabı giyip okula gitmesine rağmen sürekli artan bir banka hesabı da vardır. Martin bunu da ayarlamıştır. "Pek az insan hayalindeki masal prensine rastlar; fakat çok çalışan ve asla prens hayalleri kurmayan becerikli Maria'nın prensi, eski bir çamaşırcı kisvesiyle çıkmıştı karşısına." (s. 443).

Ablası Gertrude, elinden geldiği ölçüde Martin'e destek olmaya çalışır. Martin, parasızlıktan yayan yürüdüğü bir gün, o aslında egzersiz yapıyorum dese de ablası anlar ve Martin'in eline beş dolar sıkıştırır. Çok ihtiyacı vardır,

alır. Yutkunarak; “Sana bunu yüz misliyle geri ödeyeceğim Gertrude,” der ve boğazına bir şeyler düğümleyen gözleri nemlenir (s. 333).

Martin, ablasına acil görüşmek istediğini iletince Gertrude Martin’in yine zor durumda olduğunu düşünerek yanına para alır. Ancak, Martin bu sefer Gertrude’dan para almayacaktır. Martin, yüz parça altın parayı ışıldayan ve çınlayan bir nehir misali Gertrude’un kucığına boşaltır. “Tramvay param olmadığı bir gün bana verdiğin o beşliği hatırlıyor musun? İşte, burada ve yanında farklı yaşlarda ama hepsi aynı ebatlarda doksan dokuz kardeşi daha var.” der. (s. 425). Ablası Gertrude’un kocası Bernard Higginbotham’dan nefret etmesine rağmen nefretinin sebebi Gertrude’u çok çalıştırmasıdır- Bernarda’a da yedi bin dolarlık çek yazar, ablası Gertrude’un iş yükünü azaltması koşulu ile (s. 455).

Martin, dostu Brissenden’in verdiği yüz dolarlık banknotla, bu parayı daha sonra ona geri verecektir, Maria’ya üç aylık peşin kira verir, Noel için hediyeler alır. Martin, sözünü tutar, Brissenden’in verdiği yüz doları o öldükten sonra ailesine verilmek üzere avukatına teslim eder (s. 422).

Joe, ona çamaşırhanede iş vermiştir. Birlikte çok çalışmışlar, iyi anlaşmışlardır. Martin, arkadaşı Joe’ya da bir çamaşırhane satın alır (s. 483), çocukları çamaşır mengelilerinin başında çalıştırmama ve adil ücret şartı ile (s. 484).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Edebi eserler kurmaca olmaları bir yana üretildikleri toplumu bir ayna gibi yansıttıkları için o toplumun sahip olduğu gelenek, görenek ve değerlerin gelecek nesillere aktarılmasına da vesile olurlar. Gündelik hayatın bir parçası olan ve fertler arasındaki bağları kuvvetlendiren değerler, malzemesi dil olan edebiyata da yansımış bu yolla kalıcılığını ve devamlılığını sağlayabilmiştir (Yaman vd., 2009, s. 114).

Değerlerin öğretiminde ve aktarılmasında edebi metinler/edebiyat ürünleri önemli bir vasıta. Edebî eserler iyiyi, güzeli, doğruyu ve toplumu ayakta tutan değerleri doğrudan değil de sezdirerek ve estetik bir kaygı ile okuyucuya sunduğundan daha etkili ve önemli bir vasıta olarak karşımıza çıkmaktadır (Özdemir ve İdi Tulumcu, 2017). Edebi eserler değer aktarımında kullanılmaktadır. Bilhassa tahkiyeli metinler ferde kazandırılmak istenen tutum, davranış ve değerlerin verilmesinde araç olarak kullanılmaya uygundur (Sallabaş, 2012, s. 67). Varoluşundaki birinci amacı güzellik olan edebiyat eserinden, estetik haz vermesinin dışında birçok fayda da temin edilebilir (Karaca, 2015).

Algur (2019), çalışmasında verilmek istenen mesajların, romanlardaki iyi rolü üstlenen kahramanların dilinden akıcı ve etkileyici bir şekilde okuyucuya iletildiği takdirde değer eğitiminde edebiyatın önemli bir yere sahip olduğu kanaatine varmıştır.

Arısoy (2014), Ayla Çınaroğlu’nun Mago ve Tülüş adlı romanlarındaki evrensel değerleri tespit etmeyi amaçladığı çalışmasında adalet, aile, arkadaşlık, çalışkanlık, cesaret, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, eğitim,

emek, hayatla mücadele, iyi huylu olma, kanaatkârlık, mantık yürütme, merhamet, misafirperverlik, özgürlük, özlem, sağlık ve temizlik, saygı, sevgi, umut, yalnızlık ve yardımseverlik değerlerinin romanlarda işlendiğini, en fazla işlenen evrensel değerın sevgi olduğunu, sevgi değerinin adeta merkezi bir değer konumunda olduğunu ifade etmiştir. Jack London'ın Martin Eden romanında da sevgi değerinin merkezde yer alan bir değer olduğunu söylemek mümkündür.

Aykaç ve Pilav (2016), Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayat kitabındaki Çingene hikâyesinde işlenen değerleri tespit etmeyi amaçladıkları çalışmalarında, Ahmet Mithat Efendi'nin çoğu eserinde hitap ettiği kitleyi modernleştirmeyi, eğitmeyi hedeflediğini ifade ederek Çingene hikâyesinde de güzel ahlak, çalışkanlık, doğruluk, dürüstlük, misafirperverlik, sevgi, saygı, diğergamlık ve sabır gibi değerlerin işlendiğini ortaya koymuşlardır.

Özdemir ve İdi Tulumcu (2017), Fatma Aliye Hanım'ın ilk eseri olan Muhadarat isimli romanını incelemişler; romanda başta güzel ahlak, sadakat, vefa ve iyilik olmak üzere birçok değerın yer aldığını tespit etmişler ve çalışmalarında edebi metinlerin değer öğretimindeki rolünü vurgulamışlardır. Her iki çalışmada incelenen edebi eserlerin bünyesinde barındırdığı değerler Martin Eden romanında yer alan değerlerle benzeşmektedir.

Jack London, Amerikan edebiyatının en iyilerinden biri olarak kabul edilen romanı Martin Eden'i otuz üç yaşındayken yazmıştır. Roman küntslerroman olarak kabul edilmektedir. Bu tabir, sanatçının sanatını icra ederken geçtiği yolları, aşamaları, zorlukları, güzellikleri anlatan romanlar için kullanılmaktadır. Romanda Jack London, kendi hayat hikâyesini kısmen değiştirerek kurguya aktarmıştır. Klasikleşmiş edebî eserler her devirde okunmakta, okuyucusuna yaşattığı edebî hazzın, güzellik duygusunun yanında temel insani değerleri de okuyucuya aktarmaktadır.

Martin Eden, işçi sınıfından bir aileye mensuptur, parasız kaldıkça denize açılan bulunduğu konumdan memnun, mutlu mesut yaşayan Martin, burjuva sınıfından eğitilmiş, varlıklı, görgülü Ruth'u görünce hayatı altüst olur. Âşık olduğu Ruth'la arasındaki uçurumları kapatmak için tam bir değişim geçirir. Martin'in Ruth'a karşı hissettiği yoğun duygular, eğitimsizliğinden gelen cahil hâlleri, görgü eksikliği Ruth'la kendini karşılaştırınca onu ürkütür ve olağanüstü bir çaba ile kendi kendini eğitir. Aşkı ona motivasyon sağlar ve aradaki sınıfsal farkı eritmek için gereken gayreti gösterir. Sevginin gücü ile bol bol okur, sürekli yazar; ünlü bir yazar olmaya karar vermiştir. Ünlü bir yazar olma, yazdıklarıyla geçimini sağlama sürecinde gösterdiği inat tam bir kararlılık örneği, bu kararlılık ve çalışkanlığı sayesinde elde ettikleri bir başarı hikâyesidir. Martin, hiç kimse inanmasa dahi kendine inanmış, emin adımlarla ilerlemiş, zorluklar onu yıldırnamış neticede emeline ulaşmıştır. Bu zorlu süreçte kendisine iyilik yapanları da unutmamış, onlara iyiliklerinin karşılığını kat be kat göstermiştir.

Roman, Martin Eden'in kendini gerçekleştirme hikâyesidir. Martin Eden, kendi gücünün, neler yapabileceğinin farkındadır. Hiç kimse ona inanmasa da, kimseden herhangi bir destek görmese de hedefine odaklanmış, potansiyelini sonuna kadar kullanmış, belirsizliklere, olumsuzluklara katlanmış, zihnini sürekli okuyarak ve yazarak geliştirmiş, bu zihni gelişimin neticesinde insanları olduğu gibi kabul edebilmiş, zorlu ve yorucu bir

sürecin ardından hedeflerine ulaşmıştır. Eseri okuyanlara kendini gerçekleştirme konusunda ilham verebilir. İnsan isterse neler yapabilir romanıdır.

Martin Eden romanında bazı değerlerin yoğun olarak işlendiği görülmüştür. Bu değerler; sevgi, öğrenme isteği, azim, çalışkanlık, başarı, iyilik ve vefa gibi temel insani değerlerdir. Bu değerler Martin Eden'in tutum ve davranışlarından, hayata bakışından, kurduğu ilişkilerden romanın bütününe yedirilmiştir. Toplumlar milli kültürlerini, ulusal değerlerini fertlerine aktarmak için edebiyat eserlerini bir araç olarak kullanabilmektedirler. Değerlerin kazandırılmasında edebî eserlerden yapılan okumalar önemli bir yer tutmaktadır. Bireylere ulusal değerler de evrensel değerler de bu okumalarla kazandırılabilir. Bu açıdan Jack London'ın Martin Eden romanı gibi dünya kültürünün ortak ürünü olan klasikleşmiş edebiyat eserleri bireylere temel insani değerleri kazandırmada etkili olabilir.

ÖNERİLER

Klasikleşmiş edebi eserlerin değerler açısından incelenmesine yönelik çalışmalar alana katkı sağlayacaktır.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Yazarın bu makaleye katkı oranı, %100'dür.

KAYNAKÇA

- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim II. kademedeki gerçekleştirme derecesinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Algur, H. (2019). Sâmiha Ayverdi romanlarının değer eğitimi açısından incelenmesi. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 19/1, 183-208.
- Arısoy, E. (2014). *Ayla Çınaroğlu'nun çocuk romanlarında dilin kullanımı ve evrensel değerler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aykaç, N., Pilav, S. (2016). Ahmet Mithat Efendi'nin Letaif-i Rivayat kitabındaki 'Çingene' hikâyesinde değerler eğitimi unsurları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 173-183.
- Ayverdi, İ. (2008). *Misalli büyük Türkçe sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Yayınları.
- Bacanlı, H. (2017). *Değer bilinçlendirme yaklaşımı*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal psikolojide yöntem ve pratik çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Biyografi info. (t.y.). Jack london. 5 Nisan 2021 tarihinde <https://www.biyografi.info/kisi/jack-london> adresinden erişildi.
- Cevizci, A. (2003). Ahlak ve etik. Ahmet Cevizci (Ed). *Felsefe Ansiklopedisi içinde*. (117-121). İstanbul: Etik Yayınları.

- Çam Türkan, Ç. (2018). Kibritçi kız ve çirkin ördek yavrusu masallarının çocuk eğitime ve değer eğitime katkısı. *Route Educational and Social Science Journal*, 5 (10), 1007-1013.
- Ekşi, H. (2003). Temel insani değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: karakter eğitimi programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 76-96.
- Ekşi, H., Katılmış, A. (2020). Kavramsal çerçeve: temel kavramlar. Halil Ekşi, Ahmet Katılmış (Ed). Karakter ve Değerler Eğitimi içinde. (1-21). Ankara: Nobel Yayınları.
- Güven, A. Z. (2014). *Değerler eğitimi ve Türkçe derslerinde değerlerin kullanımı*. Konya: Palet Yayınları.
- Izgar, G., Dilmaç, B., Izgar, H. (2018). Öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin insani değerleri üzerinde bir inceleme (Bayburt örneği). *Kastamonu Education Journal*, 26 (2), 535-545.
- Kagan, S. (2001). Teaching for character and community. *Educational Leadership*, 59 (2), 50.
- Karaca, N. (2015). İrade eğitimi, değer aktarma ve rol model olmada edebiyatın yeri ve önemi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 10/16, 827-846.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi* (21. baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, C1, S1, 63-80.
- Noddings, N. (2003). *Happiness and education*. Cambridge University Press.
- Özdemir, M., İdi Tulumcu, F. (2017). Değerler eğitiminde edebi eserlerden yararlanma: Fatma Aliye'nin Muhadarat romanı örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 7 (4-özel sayı), 720-729.
- Pala, A. (2020). Değerler eğitimi ve yararları. *International Social Sciences Studies Journal*, 6 (62), 2158-2161.
- Pişkin, S. (2019). Jack london kimdir? <https://birsanatbirkita.com/edebiyat/yazarlar/jack-london-kimdir>
- Sallabaş, M. E. (2012). Ömer Seyfettin hikâyelerinin Türkçe öğretiminde değer aktarımı bakımından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18), 59-68.
- Ulusoy, K. (2016). Sosyal bilgiler öğretiminde değer aktarımı ve e-okuma "Ekran okuma". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 401-418. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59448/854052>, Erişim tarihi: 20 Mayıs 2021.
- Ulusoy, K., Dilmaç, B. (2020). *Değerler eğitimi* (6. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Ünveren, D., Gündüz, M. (2020). Türkçe dersinde değer eğitimi bağlamında kullanılan Mevlana'nın sözlerini ilkökul öğrencilerinin anlama düzeyi. *International Journal of Language Academy*, 8/1, 1-15.
- Yaman, H., Taflan, S., Çolak, S. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarında yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7 (18), 107-120.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (8. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, F. (2017). Jack london kimdir? Hayatı ve eserleri. <https://kitapveyazar.wordpress.com/2017/11/17/jack-london-hayat-hikayesi>, Erişim tarihi: 5 Mayıs 2021.